

# ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО КЛІМАТУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЕКОСИСТЕМИ

## ЗБІРНИК

матеріалів Міжнародної науково-практичної  
інтернет-конференції

*(м. Полтава, 28 березня 2024 року)*

Полтава  
2024

**ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)**

**ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА  
ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ  
МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО КЛІМАТУ ТА  
ФІНАНСОВОЇ ЕКОСИСТЕМИ**

**ЗБІРНИК**

**матеріалів Міжнародної науково-практичної  
інтернет-конференції**

*(м. Полтава, 28 березня 2024 року)*

**Полтава  
ПУЕТ  
2024**

УДК 339.9:004.738.5:339.7(082)  
В80

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Полтавський університет економіки і торгівлі заборонено*

### ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

**О. О. Нестуля**, голова програмного комітету, д-р іст. наук, проф., ректор Полтавського університету економіки і торгівлі (ПУЕТ);  
**П. О. Куцук**, д-р екон. наук, проф., ректор Львівського торговельно-економічного університету;  
**Д. П. Дімітров**, д-р екон. наук, проф., ректор Університету національного та світового господарства;  
**С. О. Катажсина**, проф. Повісланського університету, доктор філософії;  
**Х. Х. Назарзода**, д-р техн. наук, доц., ректор Таджикиського державного університету комерції;  
**Л. О. Шавга**, д-р екон. наук, проф., ректор Кооперативно-торгового університету Молдови.

### ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

*Співголови організаційного комітету:*

**Н. С. Педченко**, голова організаційного комітету, д-р екон. наук, проф., перший проректор;  
**В. Ю. Стрілець**, д-р екон. наук, доц., завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин;  
**О. В. Яриш**, канд. екон. наук, доц., завідувач кафедри фінансів та банківської справи.

*Члени організаційного комітету:*

**Ю. С. Матвієнко**, канд. пед. наук, проректор з науково-педагогічної роботи;  
**Л. М. Діденко**, директор центру інформаційного забезпечення освітнього процесу;  
**Ю. В. Перегуда**, директор міжнародного науково-освітнього центру;  
**Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу;  
**О. В. Гасій**, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри фінансів та банківської справи;  
**Т. П. Гудзь**, д-р екон. наук, проф., проф. кафедри фінансів та банківської справи;  
**А. А. Позжар**, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин;  
**С. П. Прасолова**, канд. екон. наук, доц., заступник завідувача кафедри фінансів та банківської справи;  
**В. І. Рекотова**, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин;  
**Г. М. Сидоренко-Мельник**, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри фінансів та банківської справи;  
**А. М. Соколова**, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри фінансів та банківської справи;  
**С. І. Туль**, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин;  
**А. Л. Флегантова**, канд. екон. наук, доц., доц. кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин;  
**Л. С. Франко**, старший викладач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин;  
**Ю. О. Єжеллий**, асистент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин.

**Вплив** глобалізаційних процесів та цифрової трансформації  
В80 на формування міжнародного економічного клімату та фінансової екосистеми : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 28 березня 2024 року). – Полтава : ПУЕТ, 2024. – 456 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-467-3

У збірнику подано матеріали доповідей, оприлюднених на Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Вплив глобалізаційних процесів та цифрової трансформації на формування міжнародного економічного клімату та фінансової екосистеми». Розраховано на наукових і науково-практичних працівників закладів вищої освіти та наукових установ, аспірантів, студентів, практичних працівників і широкий читацький загал.

УДК 339.9:004.738.5:339.7(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.  
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Полтавський університет  
економіки і торгівлі, 2024

ISBN 978-966-184-467-3

## **СПІВОРГАНІЗАТОРИ**

Міністерство освіти і науки України

Полтавський університет економіки і торгівлі

Львівський торговельно-економічний університет

Університет національного і світового господарства  
(Республіка Болгарія)

Повіслянський університет (Республіка Польща)

Таджицький державний університет комерції  
(Таджикистан)

Кооперативно-торговий університет Молдови (Молдова)

*Гасій О. В., канд. екон. наук, доц.,  
Урясенко А. О., здобувач вищої освіти  
Полтавський університет економіки і торгівлі,  
м. Полтава, Україна*

## **ЦИФРОВІ ВАЛЮТИ ТА МАЙБУТНЄ ГРОШЕЙ**

Цифрові валюти змінюють уявлення про традиційні фінансові інструменти. Зростання інтересу до цифрових валют відбувається у різних сферах життя: від фінансових установ і інвесторів до звичайних споживачів. З одного боку, це створює нові можливості для інновацій та розвитку форм грошей, з іншого – викликає обговорення щодо регулювання, безпеки та стабільності фінансової системи. Тому актуальність теми визначає її значення для розуміння та адаптації до майбутніх технологічних та економічних трансформацій у фінансовій сфері.

Ідея вільного функціонування цифрових валют зародилася не так давно. Вона активно поширюється та отримує підтримку серед центральних банків провідних держав світу. Не виключенням є і Україна. Поява цифрової форми грошей – це об'єктивний етап їх розвитку. Ще у 2020 році Голова Національного банку України, відкриваючи міжнародну конференцію «Цифрові валюти центральних банків: нові можливості для платежів», зазначив, що «...вже не стоїть питання про те, бути цифровій валюті чи ні. Це вже факт. Питання лише в тому, хто, як і коли буде її створювати» [1]. Ця теза не втратила своєї актуальності й сьогодні.

Цифрова валюта центрального банку (Central bank digital currency або CBDC) – це електронний аналог національної фіатної валюти, тобто валюти, яка гарантується та підкріплюється державою, на відміну від приватних грошей та криптовалют, які не забезпечуються державним суверенітетом [2]. Щодо крипто-технологій, то особливістю операцій з криптовалютою є відсутність фінансових посередників банківського та небанківського типу для використання коштів [3].

Національний банк як центральний банк України, ідентифікуючи позитивні та негативні риси криптовалют, розвиток платіжного ринку та потреб споживачів в т. з. третьої форми грошей, у 2022 році презентував його учасникам та ринку віртуальних активів проєкт концепції цифрових грошей НБУ – е-гривні [2].

Порівнюючи досвід різних країн в цьому напрямку, можемо відзначити, що до цифрової валюти відношення неоднозначне. Так, серед держав світу, які визнали цифрові гроші, була Японія, за нею США, де регулювання криптовалют розвивається на рівні штатів, у Канаді розробляється цифрова версія канадського долара, а Венесуела пішла ще далі – створила власну цифрову валюту Petro та ввела її в грошовий обіг, у Швейцарії цифровій валюті надано статус активу та функції грошей – засіб платежу. Великобританія є лідером криптовалютної інтеграції, підтримує стартапи, пов’язані з електронною валютою. Для такої держави, як Китай, цифрова валюта, навпаки, – це потенційна загроза фінансовій стабільності. Досвід використання цифрового юаня засвідчив посилення функції контролю за коштами населення [4].

Таким чином, у світовій фінансовій системі виокремилися два напрями запровадження цифрових грошей: для щоденних розрахунків населенням та підприємствами, а також як особлива валюта для фінансово-кредитних установ.

Узагальнення світового досвіду впровадження CBDC представлено у табл. 1.

**Таблиця 1 – Характеристика основних проєктів випуску CBDC центральними банками деяких країн світу [4]**

| Банк                                  | Назва проєкту    | Спосіб інтеграції         | Механізм взаєморозрахунків  | Доступ 24/7 | Анонімність |
|---------------------------------------|------------------|---------------------------|-----------------------------|-------------|-------------|
| Банк Швеції (Ріксбанк)                | e-Krona          | Потенційна заміна готівки | Можливий без посередників   | Так         |             |
| ЦБ Норвегії                           | CBDC             |                           | Неможливий без посередників | Так         | Частково    |
| ЦБ Уругвая                            | e-Peso           |                           |                             |             |             |
| ФРС США                               | Fedcoin          | Доповнення до готівки     | Можливий без посередників   | Так         | Ні          |
| ЦБ Канади                             | CAD coin         |                           |                             | Ні          | Так         |
| Грошово-кредитне управління Сінгапура | Project ubin     |                           |                             | Так         | Ні          |
| ЦБ Таїланда                           | Project Inthanon |                           |                             | Ні          |             |

Отже, враховуючи досвід центральних банків низки країн світу щодо впровадження в грошовий обіг CBDC, можемо зробити висновок, що це нова еволюційна форма грошей. Її майбутнє залежить не лише від готовності центральних банків розвивати фінансову та технологічну інфраструктуру, а й потребує належної уваги до питань безпеки, регулювання та впливу на економічну стабільність. Український досвід розробки концепції е-гривні та активний рух у напрямку цифрових валют свідчать про готовність НБУ до інновацій у фінансовій сфері. Проте, успішне впровадження цих технологій вимагатиме врахування та вирішення ряду технічних, правових та економічних питань.

### Список використаних джерел

1. Майбутнє цифрових валют – у фокусі уваги світових центральних банків. 2020. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/maybutnye-tsifrovih-valyut--u-fokusi-uvagi-svitovih-tsentralnih-bankiv>.
2. Е-гривня на підході. Як світ переходить на крипту та що зробила для цього Україна. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2021/09/13/677727/>
3. Рубан В. В. Криптовалюта у сфері фінансів: тези доповідей XLIII Міжнар. наук. студ. конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2019 рік «Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті»: у 2 ч., ч. 1. Полтава : ПУЕТ, 2020. С. 58–59. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/9011/1/Рубан%20В.В..pdf>.
4. Хуторна М. Е., Запорожець С. В., Ткаченко Ю. П. Цифрові валюти центральних банків: світові тренди та перспективи в Україні. *Соціальна економіка*. 61. 2021. 123–134. doi: <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2021-61-12>.